

© THOMAS MORE, 2022

ALLE RECHTEN VOORBEHOUDEN

*Deze presentatie mag niet gebruikt of verspreid worden zonder toestemming.
Neem contact op via excel@thomasmore.be*

Leren studeren

Keizer Karel College, onderwijsevent *Liefde voor leren*
6 oktober 2022

Tine Hoof | tine.hoof@thomasmore.be

● Wie ben ik?

Tine Hoof
tine.hoof@thomasmore.be

- Leraar secundair onderwijs
- Studiebegeleider secundair onderwijs
- Docent effectieve leerstrategieën, lerarenopleiding, Thomas More
- Professionaliseringsmedewerker, ExCEL
- Junior onderzoeker, ExCEL

Wij overbruggen de kloof tussen
onderwijsonderzoek en **onderwijspraktijk** en
dragen zo bij tot **excellent** en **rechtvaardig** onderwijs.

Wijze Lessen

Studeren met succes

Vormingen

Online leergangen

Open lezingen

● Studeren met succes

STUDEREN MET SUCCES

WAT DE WETENSCHAP JOU ALS STUDENT
VERTELT OVER EFFECTIEF STUDEREN

VOOR STUDENTEN

TINE HOOF, TIM SURMA & PAUL A. KIRSCHNER

(LEER STUDENTEN)

STUDEREN MET SUCCES

WAT DE WETENSCHAP JOU ALS DOCENT
VERTELT OVER EFFECTIEF LEREN EN STUDEREN

VOOR DOCENTEN

TINE HOOF, TIM SURMA & PAUL A. KIRSCHNER

ONLINE LEERGANG

Versterk je didactische
competenties op eigen
tempo met deze
praktische online cursus
over leren en studeren

Doel

‘toolbox’ van docent versterken zodat die (nog) meer onderbouwde beslissingen kan nemen om zijn studenten te **leren studeren**

Leren studeren

Hoe leert, onthoudt,
vergeet een brein?

Hoe kan je leerstof actief
verwerken?

Hoe leer je leerlingen
studeren?

Leren studeren

Hoe leert, onthoudt,
vergeet een brein?

Hoe kan je leerstof actief
verwerken?

Hoe leer je leerlingen
studeren?

Over het belang van voorkennis

Leren $\neq$ presteren

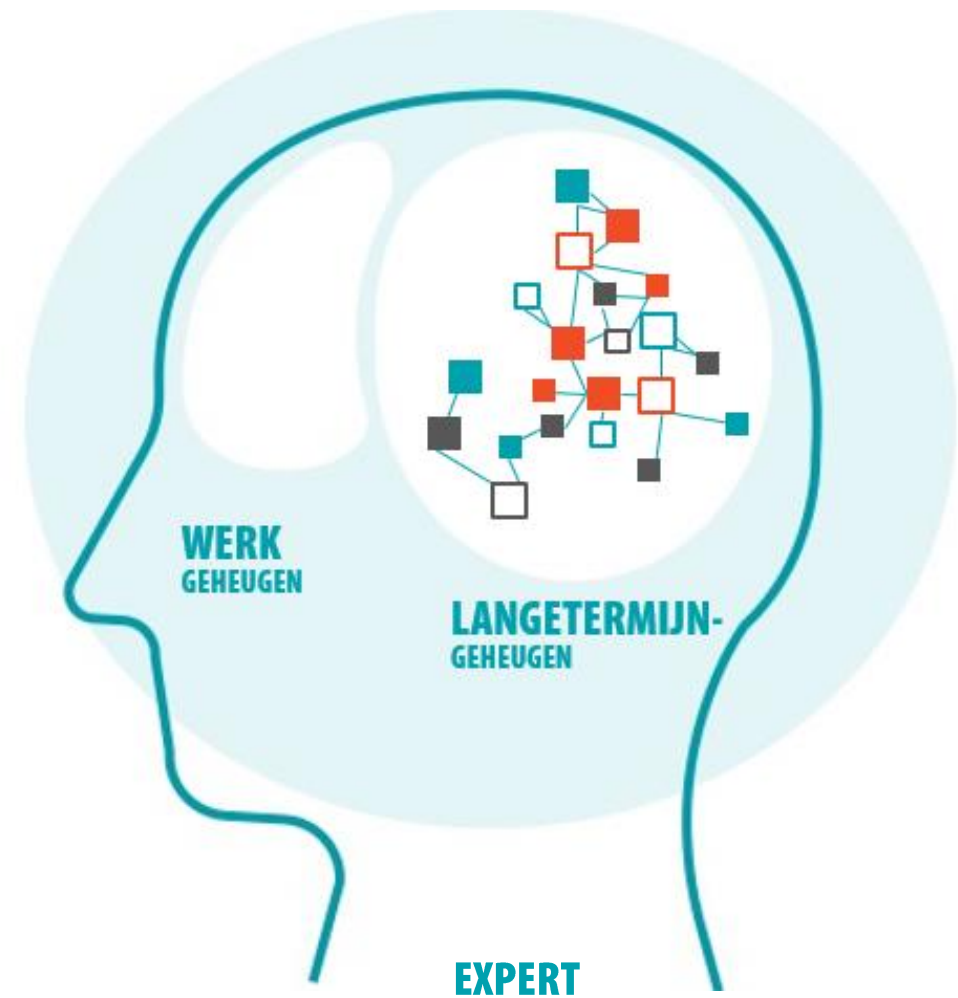
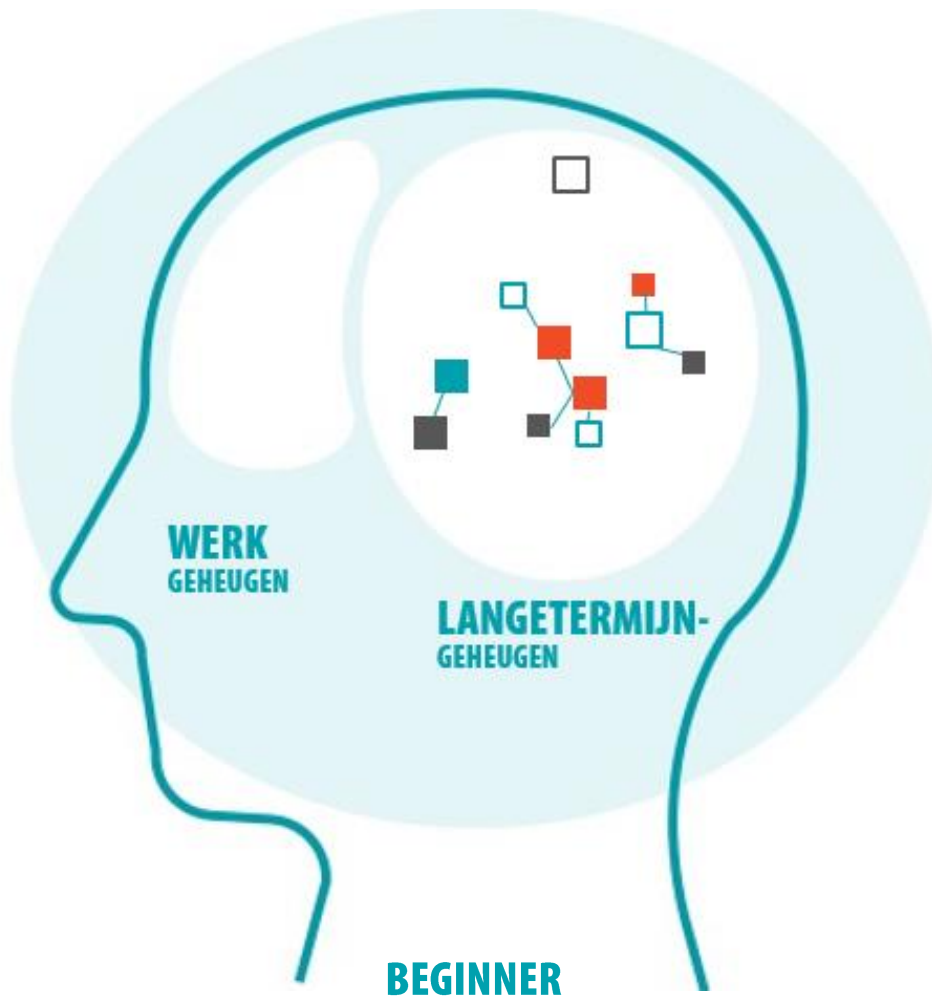
● Memoriseer volgende cijferreeksen

425218210291

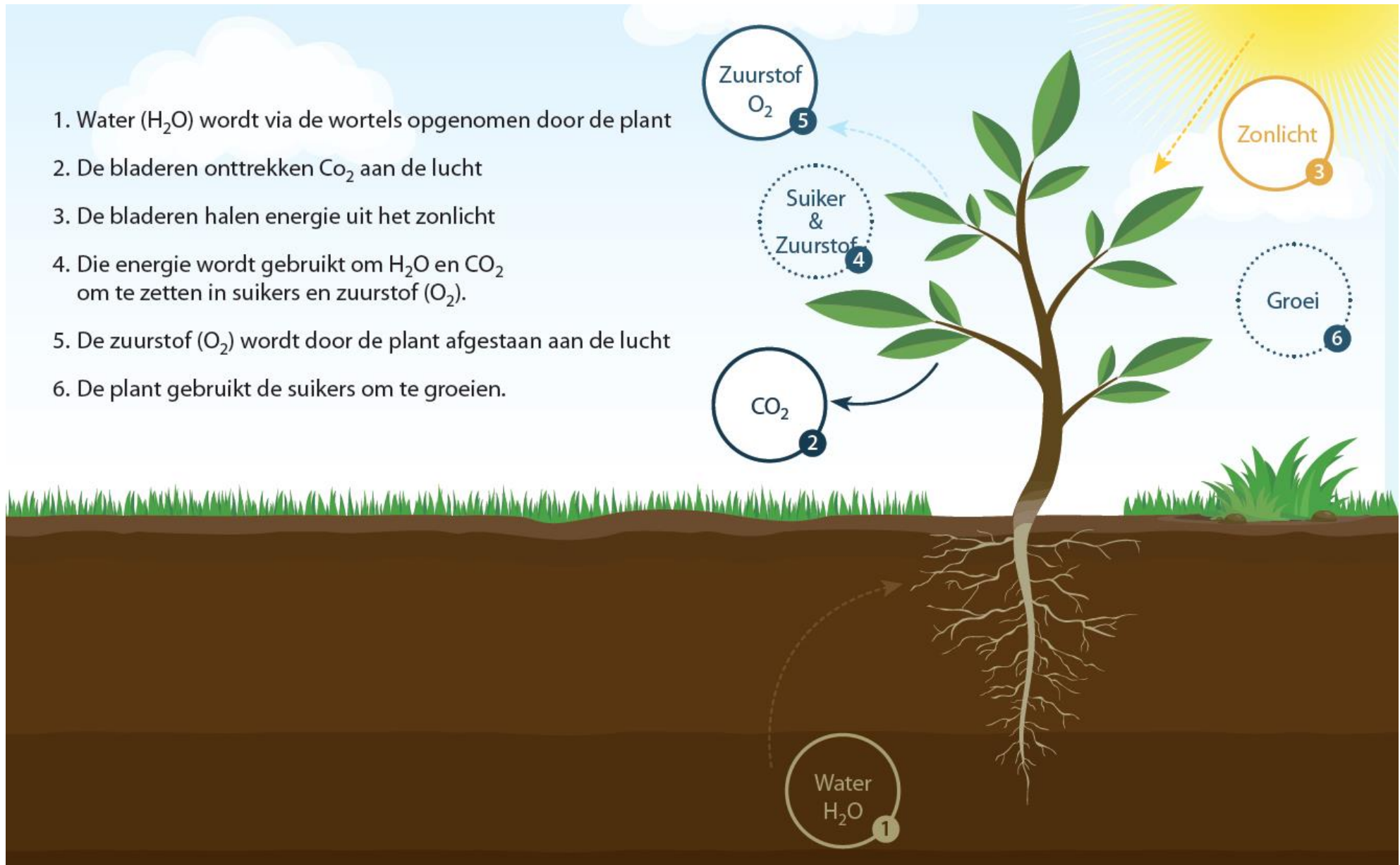
191819452022

1918 1945 2022

● Wat je weet, bepaalt wat je ziet

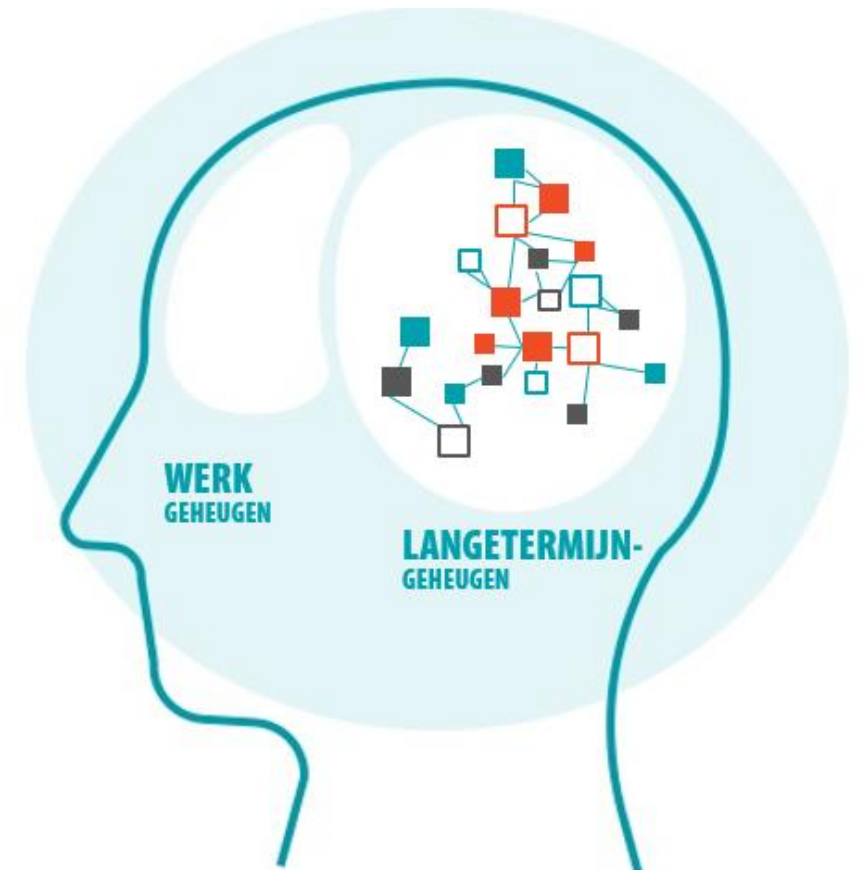

1. Water (H_2O) wordt via de wortels opgenomen door de plant
2. De bladeren onttrekken CO_2 aan de lucht
3. De bladeren halen energie uit het zonlicht
4. Die energie wordt gebruikt om H_2O en CO_2 om te zetten in suikers en zuurstof (O_2).
5. De zuurstof (O_2) wordt door de plant afgestaan aan de lucht
6. De plant gebruikt de suikers om te groeien.

● Effectieve leerstrategieën

- ... zetten in op **leren** (niet noodzakelijk ook op **presteren**)
 - opbouwen van kennis (!) in het langetermijngeheugen

● Effectieve leerstrategieën ...

- ... zetten in op **leren** (niet noodzakelijk ook op presteren)
 - opbouwen van kennis (!) in het langetermijngeheugen
 - voorkennis als bepalende factor voor toekomstig leren

● Effectieve studeerstrategieën

Groep 1

Groep 2

Groep 3

Inschatting van
eigen leren

Test 1
(na 5 min)

Test 2
(na 1 week)

● Effectieve studeerstrategieën

Het testeffect

= wat je je *probeert* te herinneren, onthou je langer en beter

● Effectieve leerstrategieën ...

- ... zetten in op **leren** (niet noodzakelijk ook op presteren)
 - opbouwen van kennis (!) in het langetermijngeheugen
 - voorkennis als bepalende factor voor toekomstig leren
- ... **vertragen / bemoeilijken** vaak het initiële leerproces
 - diep nadenken om tot leren te komen
 - Tegenintuïtief!

Leren studeren

Hoe leert, onthoudt,
vergeet een brein?

Hoe kan je leerstof actief
verwerken?

Hoe leer je leerlingen
studeren?

Over het belang van voorkennis

Leren $\neq$ presteren

● Leerstof actief verwerken

Fysiek actief of cognitief actief?

● Leerstof actief verwerken

Fysiek actief of cognitief actief?

Leren studeren

Hoe leert, onthoudt,
vergeet een brein?

Over het belang van voorkennis

Leren $\neq$ presteren

Hoe kan je leerstof actief
verwerken?

Zweten moet!

Hoe leer je leerlingen
studeren?

Effectieve leerstrategieën

10 STUDEERKAARTEN HOE KAN JE SLIM STUDEREN?

TEST JEZELF • met braindumps • met flashcards	OEFEN SLIM • met uitgewerkte voorbeelden • door af te wisselen
HERKNEED DE LEERSTOF • door jezelf vragen te stellen • door te tekenen • door uit te leggen (aan jezelf of iemand anders) • door te mappen • door samen te vatten met de Cornell-methode	STUDEER GESPREID • studeer gespreid

ExCEL | EXPERTISECENTRUM
VOOR EFFECTIEF LEREN
@THOMAS MORE

● Braindump

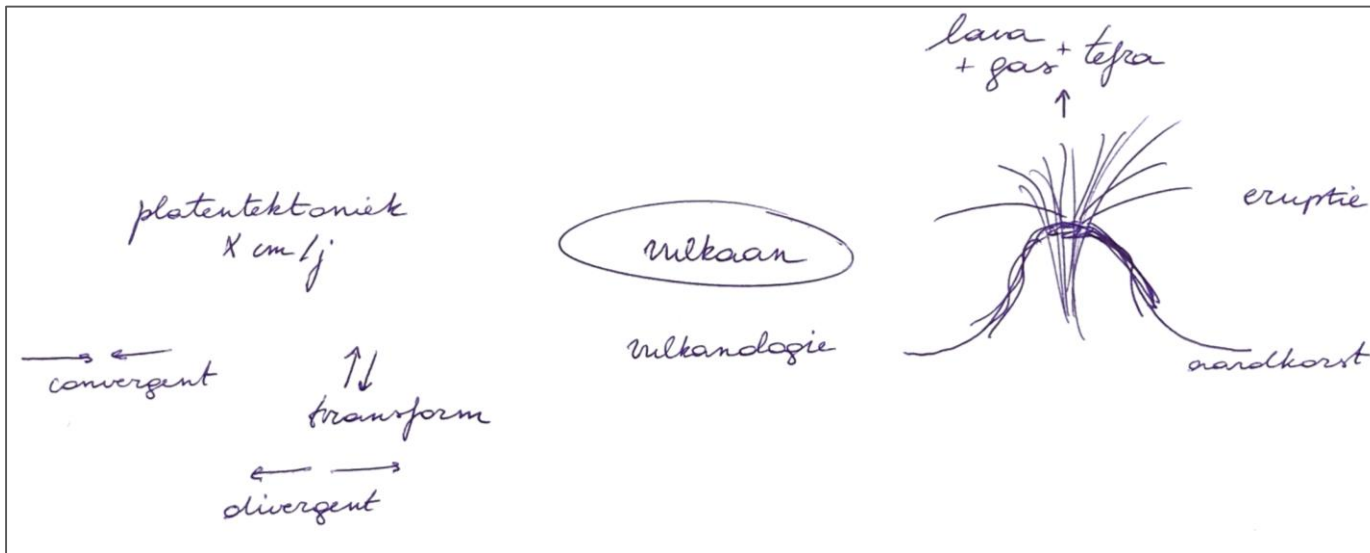
- Wat weet je nog over ... ?

1 vulkaan = uitbarstende berg → uitbarsting (= eruptie)
magma → gesmolten gesteente
lava → gestolde magma

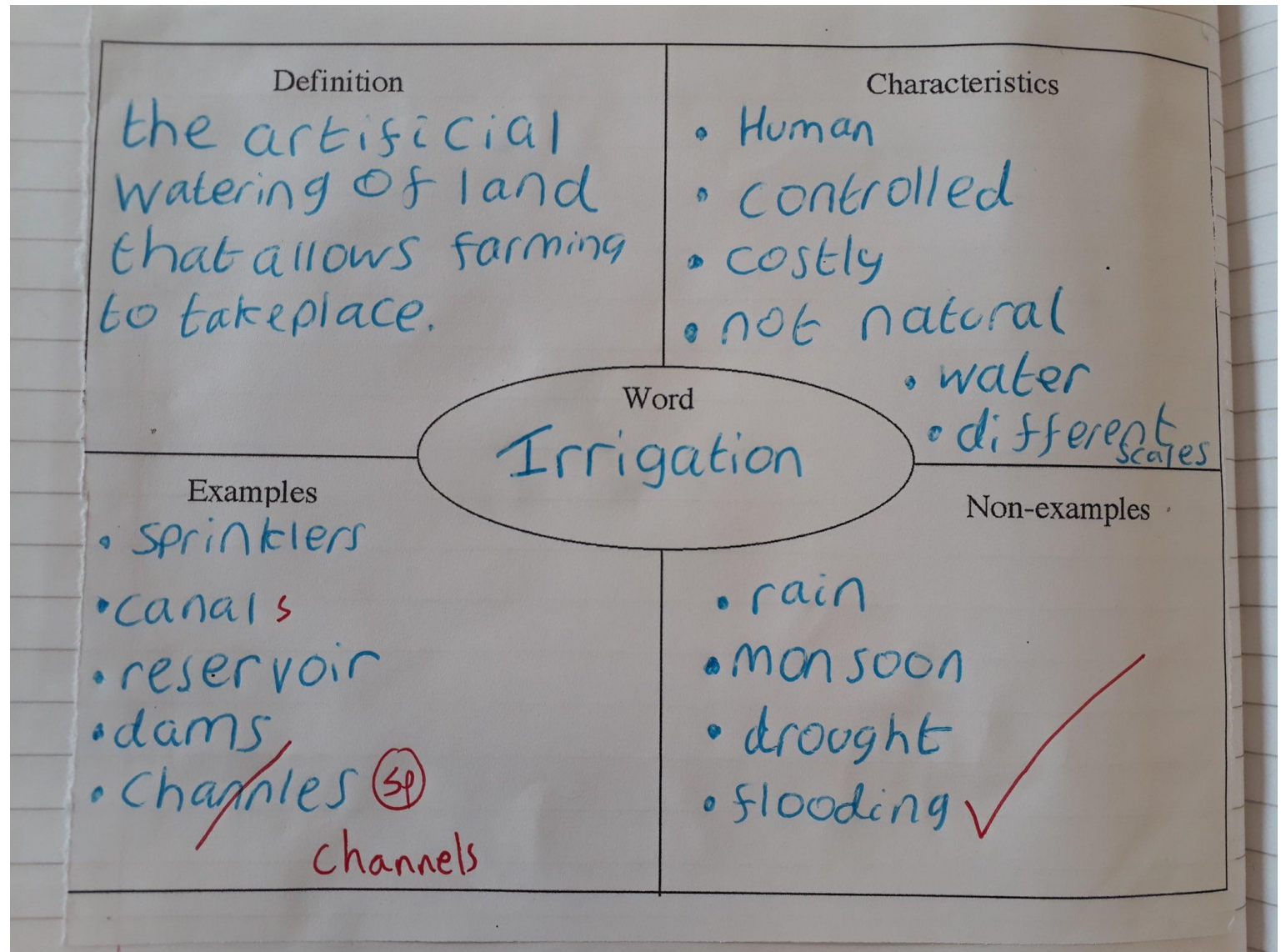
1500 actieve vulkanen

platen tektoniek → bewegen tov elkaar

3 type grenzen: convergente
divergente
transforme

● Braindump

● Braindump

De zorgvrager met multiple sclerose

1 Inleiding

2 Wat is MS? = [aandoening in hersenen
* ruggenwervels → ontstekingen]

3 Verloop

4 Oorzaken = erfelijkheid (aangeboren)
omgeving

5 Symptomen → gedrag (iden, evenwicht)
→ slachten door benadigde
beheersing van zenuw-
uitlopers

5.1 moe

5.2 gevoelsstoornissen & pijn

5.3 krachtsverlies & spasticiteit

5.4 problemen met zien

5.5 coördinatie & evenwichtsstoornissen

5.6 blaas- & darmstoornissen

5.7 seksuele stoornis

5.8 spraak- & slikproblemen

5.9 geheugen & denkproblemen

6 Diagnose

7 Behandeling

7.1 geneesmiddelen

7.2 opname in MS kliniek

● Zelfverklaren

- Hoe ontstaat neerslag?

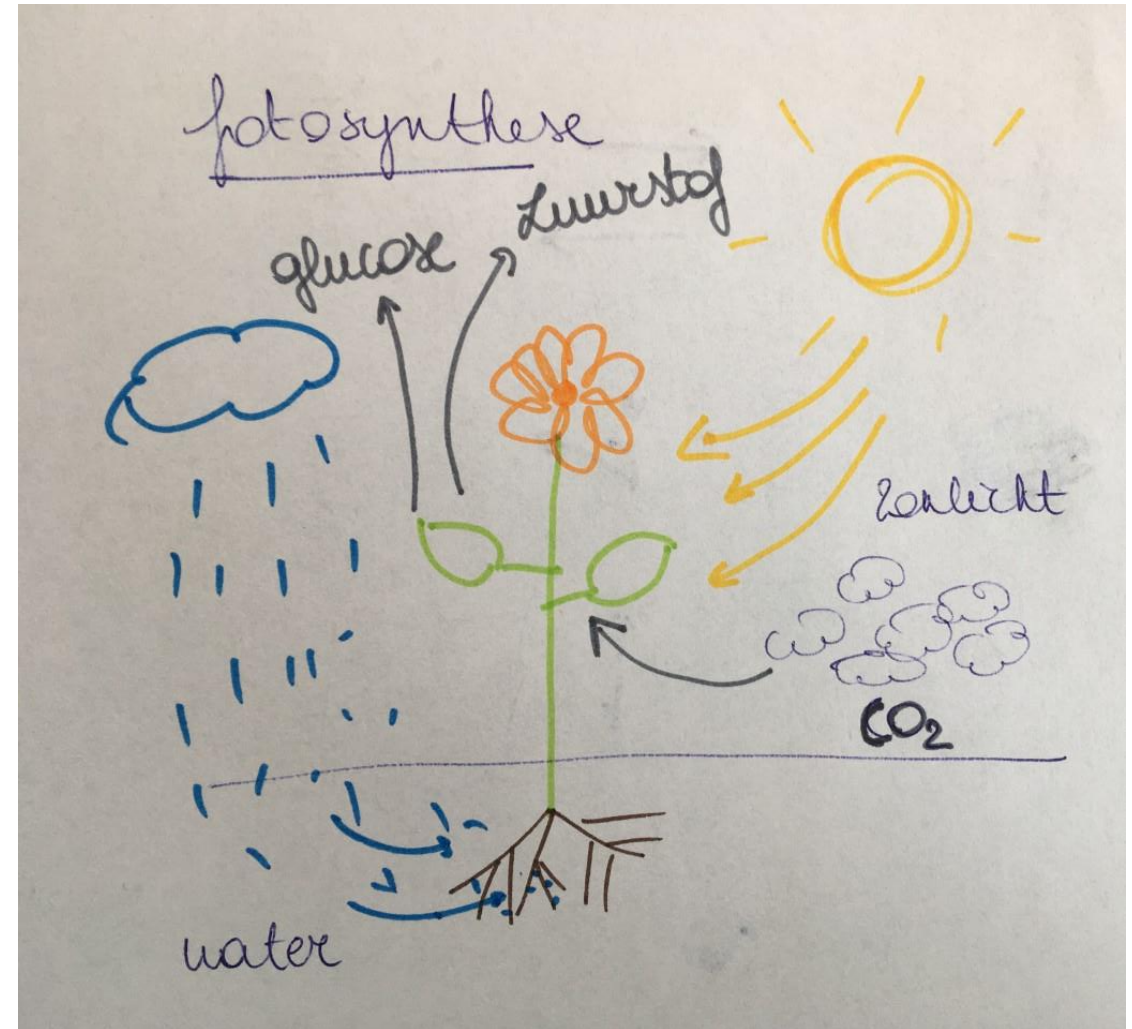

Kernwoorden:

- verdamping
- condensatie
- infiltratie
- grondwater

● Tekenen

- Hoe werkt fotosynthese?

● Mapping

Hoofdstuk 3: Gevolgen van platentektoniek

1. Vorming van reliëf

2. Vulkanen

2.1 Belangrijkste zones van vulkanische activiteit in de wereld

2.2 Twee hoofdtypes vulkanen

2.1.1 Schildvulkanen

2.1.2 Stratovulkanen

3. Aardbevingen

3.1 Spreiding van de grote aardbevingscentra en diepte van de bevingen

3.2 Schade bij bevingen

3.3 Registratie van bevingen

3.4 Belangrijkheid van bevingen

3.5 Bevingen als informatiebron

3.5.1 Trillingsgedrag

3.5.2 Golfbanen door de aardbol

① vorming van reliëf

② vulkanen

Leren studeren

Hoe leert, onthoudt,
vergeet een brein?

Over het belang van voorkennis

Leren $\neq$ presteren

Hoe kan je leerstof actief
verwerken?

Zweten moet!

Hoe leer je leerlingen
studerend?

● Lees deze tekst

“De procedure is eigenlijk heel simpel. Eerst groepeer je dingen op basis van hun samenstelling. Natuurlijk kan één stapel soms genoeg zijn, afhankelijk van hoeveel er te doen is. Het is beter niet te veel tegelijk te doen. Het is beter te weinig dan te veel te doen.”

● Waarover ging de tekst?

● Lees deze tekst opnieuw

De was doen

“De procedure is eigenlijk heel simpel. Eerst groepeer je dingen op basis van hun samenstelling. Natuurlijk kan één stapel soms genoeg zijn, afhankelijk van hoeveel er te doen is. Het is beter niet te veel tegelijk te doen. Het is beter te weinig dan te veel te doen.”

Leren studeren

Hoe leert, onthoudt,
vergeet een brein?

Over het belang van voorkennis

Leren $\neq$ presteren

Hoe kan je leerstof actief
verwerken?

Zweten moet!

Hoe leer je leerlingen
studerend?

Leren studeren

Hoe leert, onthoudt,
vergeet een brein?

Over het belang van voorkennis

Leren $\neq$ presteren

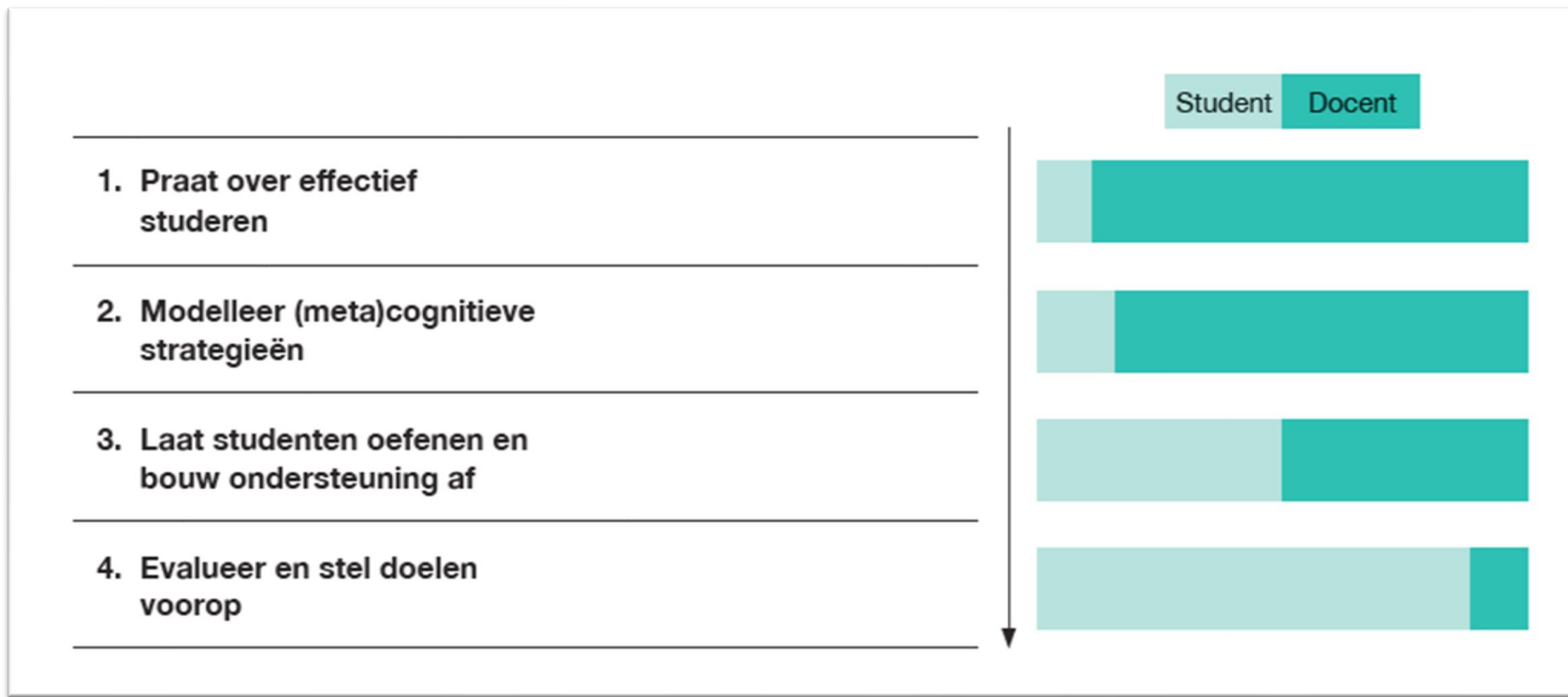
Hoe kan je leerstof actief
verwerken?

Zweten moet!

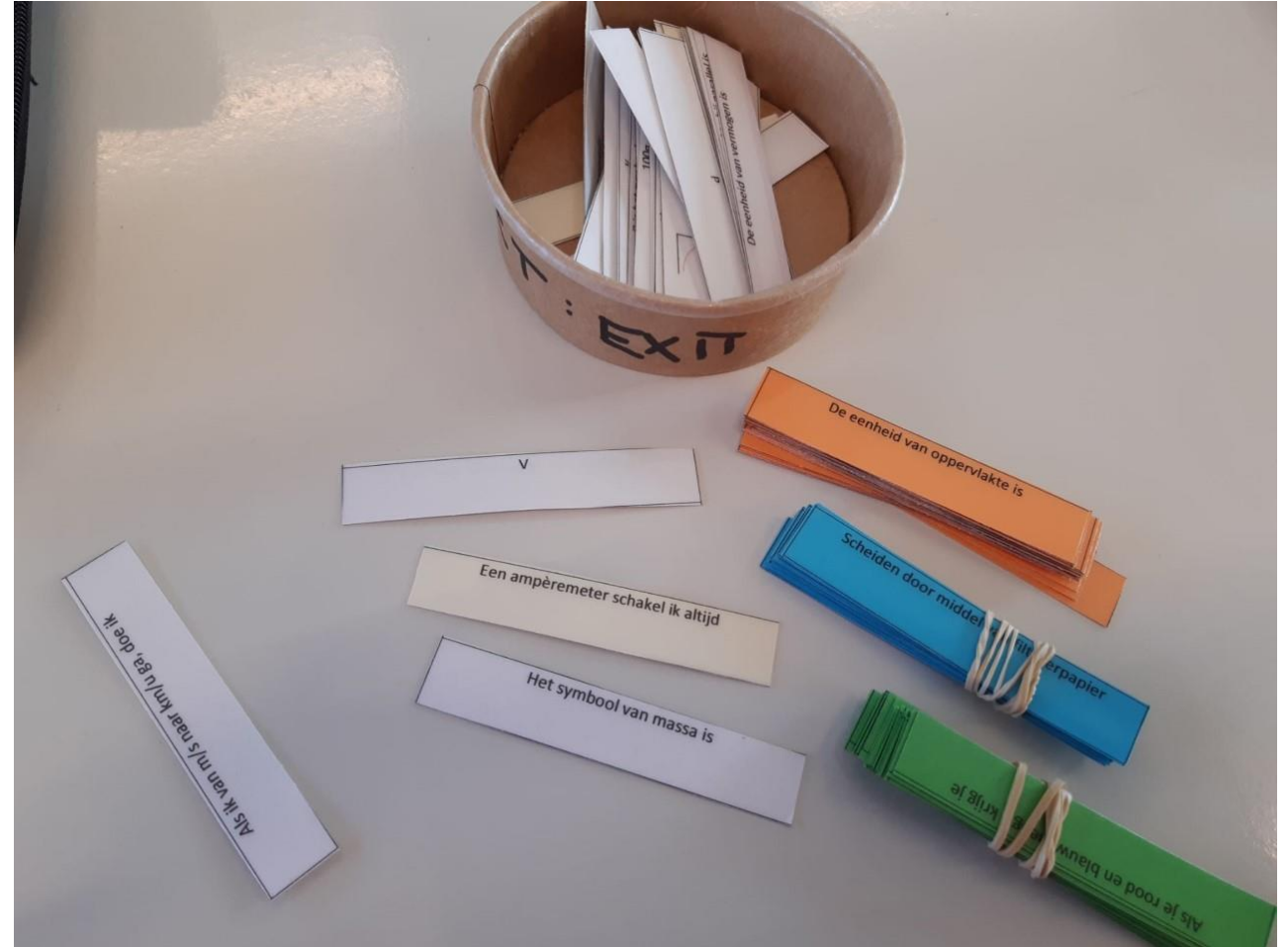
Hoe leer je leerlingen
studeren?

Expliciete instructie

● Effectieve studeerstrategieën **expliciet** aanleren

● Flashcards thuis & in de klas

● Toetsvragen bedenken thuis & in de klas

9. De Sovjetunie en de communistische wereld

① Van de laat-stalinistische dictatuur naar een collectief bewind.

Ⓐ Hoe zag de staatsstructuur van de Sovjetunie in de laat-stalinistische dictatuur er precies uit?

Ⓑ Hoe zag Stalin de scheiding der machten?

Exit ticket

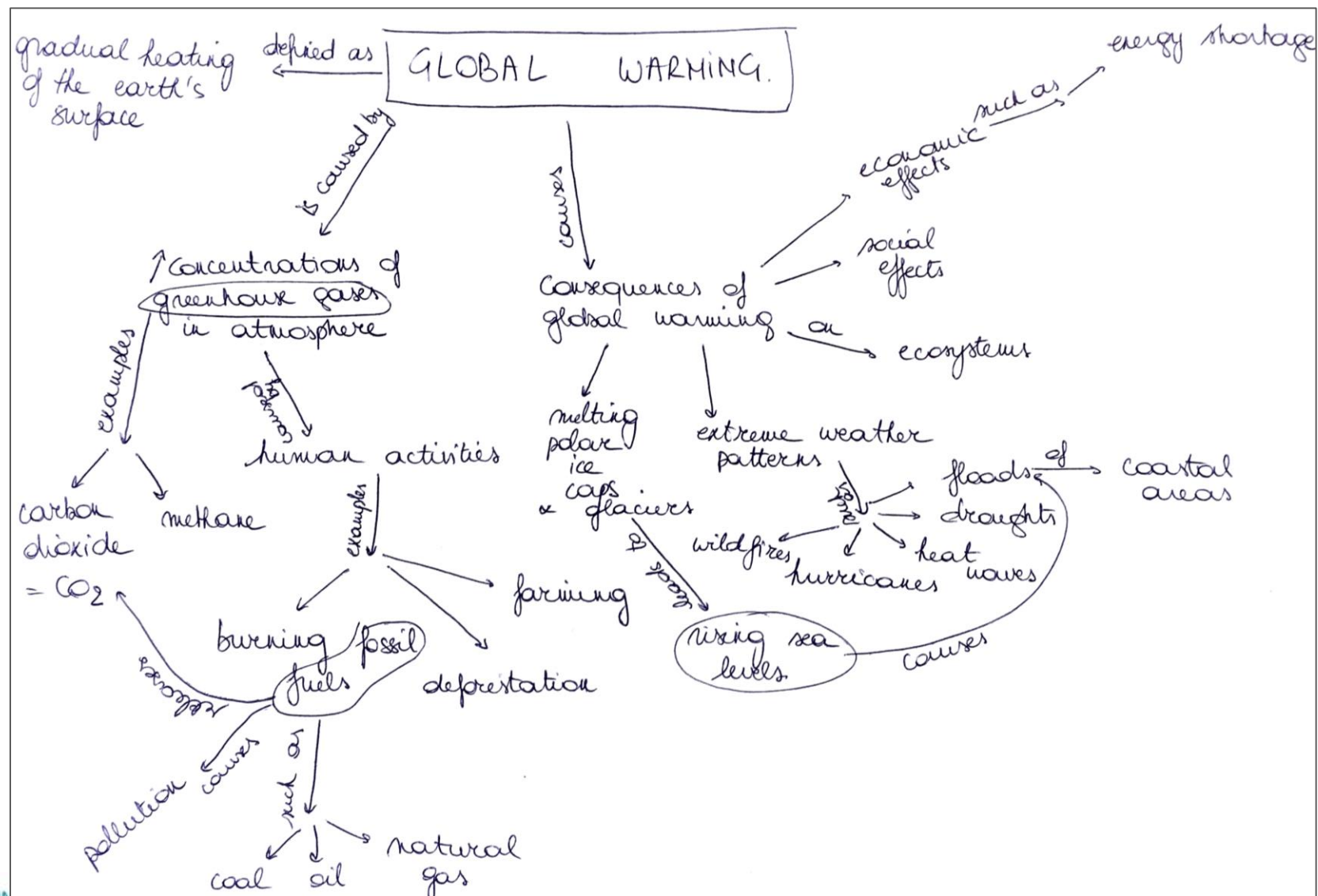
Bedenk 3 toetsvragen bij de les van vandaag.

1. Wat

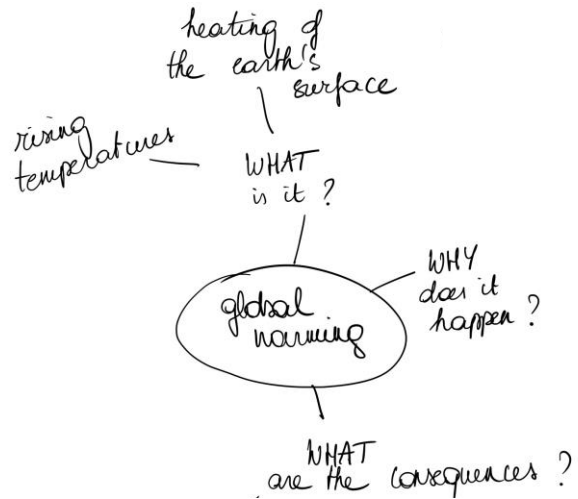
2. Waarom

3. Hoe

Woordspinnen opbouwen thuis & in de klas

● Woordspinnen opbouwen thuis & in de klas

● Leer je studenten effectief studeren

Leerlingen leren **WAT** kan werken,
WANNEER en **WAAROM** en **HOE**

- Eventueel (!) **generiek**: wat, wanneer & waarom
- Áltijd **vakgebonden**: hoe

Gemeenschappelijke taal

thomasmore_excel • minder dan een minuut

Schoolbreed werken aan effectief leren & studeren

voorbeeld tijdspad zonder generieke uren

(sept) Test jezelf

aanbrengen vanuit Frans:

- waarom belangrijk
- hoe? flashcards!

Gemeenschappelijke taal

thomasmore_excel • minder dan een minuut

Schoolbreed werken aan effectief leren & studeren

voorbeeld tijdspad zonder generieke uren

(sept) Test jezelf

aanbrengen vanuit Frans:

- waarom belangrijk
- hoe? flashcards!

(okt) Test jezelf

inoefenen bij:

- geschiedenis: braindump
- PAV: oefentoetsen
- voeding: mindmap

Gemeenschappelijke taal

thomasmore_excel • minder dan een minuut

Schoolbreed werken aan effectief leren & studeren

voorbeeld tijdspad zonder generieke uren

(sept) Test jezelf

- aanbrengen vanuit Frans:
- waarom belangrijk
 - hoe? flashcards!

(okt) Test jezelf

- inoefenen bij:
- geschiedenis: braindump
 - PAV: oefentoetsen
 - voeding: mindmap

(nov) Test jezelf

- inoefenen bij:
- Engels: woordspin
 - gedragswetenschappen: flashcards

Leren studeren

Hoe leert, onthoudt,
vergeet een brein?

Over het belang van voorkennis

Leren $\neq$ presteren

Hoe kan je leerstof actief
verwerken?

Test jezelf

Herkneed de leerstof

Hoe leer je leerlingen
studeren?

Expliciete instructie

De kracht van het team

Meer weten over studeren?

KLASSE: 5 korte video's over effectieve leerstrategieën

1. Waarom je van elke toets slimmer wordt

Waarom toetsmomenten in de klas én thuis de beste leermomenten zijn? En je toetsen dus niet enkel inzet om te evalueren? Expert effectieve leerstrategieën Tine Hoof (ExCEL) legt het uit in [deze video](#).

2. Waarom je moet vergeten vóór je kan leren

Waarom zijn gespreid oefenen en herhalen zo effectief als leerstrategie? Hoe benut je de kracht van vergeten? En hoe werkt ons langetermijngeheugen? Expert Tim Surma (ExCEL) legt het uit in [deze video](#).

3. Waarom je van spieken sneller leert

Waarom is leerlingen laten spieken naar een uitgewerkt voorbeeld zo effectief als leerstrategie? Wat is scaffolding en hoe bouw die ondersteunende steigers op het juiste moment af? Expert Tine Hoof (ExCEL) legt het uit in [deze video](#).

4. Waarom leren altijd lastig moet zijn

Waarom heb je niets aan fluitsiften en eindeloos herlezen als leerstrategie? Hoe verwerk je leerstof dan op een actieve manier? Expert Tine Hoof (ExCEL) legt het uit in [deze video](#).

TIEN VUISTREGELS VOOR EFFECTIEF STUDEREN

- 1** STOP MET HERLEZEN, OVERSCHRIJVEN EN MARKEREN
- 2** HAAL DE KENNIS **UIT** JE GEHEUGEN DOOR JEZELF TE **TESTEN**
- 3** VERWERK DE LEERSTOF **ACTIEF**
- 4** SPREID LEERMOMENTEN **IN DE TIJD**
- 5** START MET **UITGEWERKTE VOORBEELDEN**
- 6** WISSEL AF IN **OEFENINGENTYPES**
- 7** RICHT JE **AANDACHT** OP WAT BELANGRIJK IS: **BEPERK AFLEIDING**
- 8** **ORGANISEER JE** (CURSUSSEN, LEERSTOFOVERZICHT, PLANNING)
- 9** ONTWIKKEL **STERKE STUDEERGEWOONTES**
- 10** **VERZORG JE LICHAAM** (BEWEGEN, SLAPEN EN ETEN)

SLIM HERLEZEN

WAT?

Niet de hele cursus, enkel **wat je niet begrijpt**

HOE?

Combineer met **zelftesten**

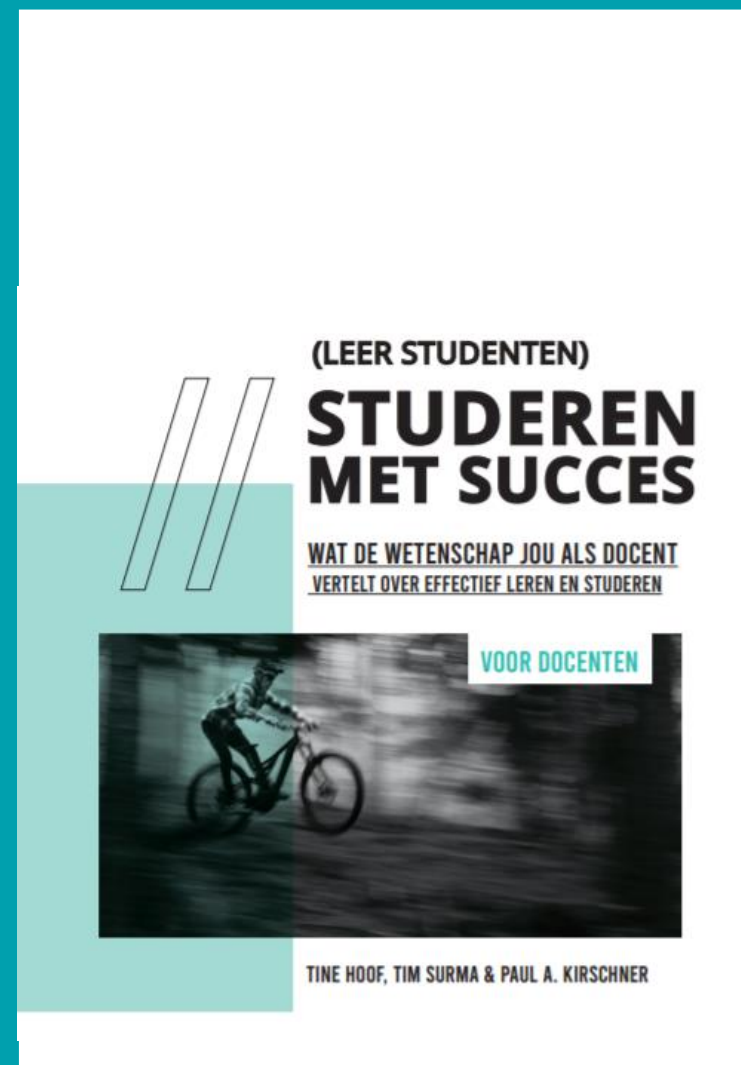
- **voor** je herleest a.d.h.v. bv. een braindump
- **terwijl** je herleest: verklaar hardop, vat samen, noteer kernwoorden, maak een mindmap ...
- **na** het herlezen door jezelf bv. vragen te stellen

en **controleer, vul aan, verbeter...**

WANNEER?

Gespreid in de tijd

BOEKJES STUDEREN MET SUCCES

Scan de QR-code
OF krijg het boek in je mailbox via deze link:
<https://excel.thomasmore.be/inschrijven/>

ExCEL

EXPERTISECENTRUM
VOOR EFFECTIEF LEREN
@THOMAS MORE

LID VAN

ASSOCIATIE
KU LEUVEN

Het ExpertiseCentrum voor Effectief Leren bouwt mee aan goed onderwijs.

Samen investeren we in wat werkt.

Met ExCEL willen we ons inzetten voor excellent, evidence-informed onderwijs door de professionaliteit van de leraar te versterken.

We doen zelf **onderzoek**, volgen wereldwijd uitgevoerd onderzoek of repliceren het. We vertalen vervolgens de onderzoeksresultaten op een laagdrempelige manier naar de praktijk, op maat van leraren en schoolleiders.

Dit doen we via onze **publicaties** en door ons met een groot aanbod van vormen in te zetten voor de **professionalisering** van leraren.

Snel naar

Wijze Lessen

Studeren met succes

Vormingen

Online leergangen

Open lezingen

EXCEL.THOMASMORE.BE

Schrijf je in op onze nieuwsbrief

Ontvang onze publicaties

Volg ons nieuws/blogs

Dank u

Vragen? Voorbeelden uit jouw klaspraktijk?

tine.hoof@thomasmore.be

Zandpoortvest 60
2800 Mechelen

excel.thomasmore.be
excel@thomasmore.be

www.facebook.com/excelthomasmore/

[@ExCELThomasMore](https://twitter.com/ExCELThomasMore)